

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XXXVII. Trogi Pompeii, & Justini,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

fundit, quos esse distinguendos docet Strabo.

Strab. libr. 14.
Castoris
Rhodii,
Justin. Paren.

XXXIV. Mosem noverat & Castor, sive Rhodius, sive Galata, Dejotari gener, & inter eos recensetur à Justino, qui Mosi tanquam vetustissimi Judæorum principis meminerunt.

Diodori Si-
culi,
Diodor. libr. 1.
Justin. Paren.
Cyrill. libr. 1.
congr. Julian.

XXXV. Memorabili testimonio Mosem Diodorus Siculus prosequitur, quo & virtutes ejus prædicat, & ait primum Ægyptiis leges posuisse. Verba Diodori referunt Justinus & Cyrillus, verum variante scriptura: sic enim legitur in vulgatis Diodori codicibus: *μετὰ τὸ πλὴν παλαιὰ τὰ κρητίζοντα εἰς κρητίζον, τὴν μὲν δὲ*

λογισμῶν γαρονέται ἐπὶ τῆς θεῶν καὶ τῶν ἡρώων, πρὸς αὐτῶν ἀρετῶν νόμοις κρητίζοντα τὰ πάλαι εἰοῦν τῶν Μυθῶν, ἀνδρῶν καὶ τῆς φύσιν μέγαν, καὶ τὰ εἰς κρητίζοντα μνημονοδοῦντων. Nam post vetustum hoc in Ægypto vivendi genus, quod Deorum & Heroum ævo viguisse fertur, primum Mneven aiunt, magni animi virum, & inter celeberrimos de vita præclare meritum, vulgi multitudini persuasisse, ut legibus uteretur non scriptis, ad easque vitam accommodaret. Ita vero habent edita exemplaria Justiniani: *πρὸς αὐτῶν ἀρετῶν νόμοις κρητίζοντα τὰ πάλαι καὶ εἰοῦν Μωϋσίου ἀνδρῶν καὶ τῆς φύσιν μέγαν, καὶ τὰ εἰς κρητίζοντα μνημονοδοῦντων.* Paria fere habet Cyrillus, qui hunc Justiniani locum videtur, cum scriberet, respexisse. Certe utrum, Μωϋσίου, an, Μωϋσίου, scripserit Diodorus, dubitatio est. Verum quomodocumque legas, parum interest; cum Mneves, seu Mnevis, ipse sit Osiris; Osiris autem, ipse Mosès: quod suo loco demonstrabitur. Videtur id quidem ignorasse Diodorus, & ne verum dissimulem, Μυθῶν scripsisse; nam paulo post Mosem inter latores legum nominatim recenset. Sed nihil adversus verum valere debet Diodori ignoratio; cum præsertim post fabulosam Deorum & Heroum tempora leges tulisse dicat Mneven virum magnum, quem & alibi Menam appellat: quæ tamen nomina diversa sunt, & originis diversæ. Atque hoc Mosi aptius convenit, qui vere vir magnus fuit, quam Heliopolitano illi Deo, qui vir dici non potuit, & eum Musarum discipulum vocat, quod literarum repertor Mosès, seu Mercurius habitus sit, & Musicæ artis peritus. Quam ob causam & Apollo *μουσηγέτης* diæus est, & Bacchus quoque, quos Mosès esse typos ostendimus. Aditipulantur nostræ conjectura sequentia Diodori verba, quibus ait finxisse Mneven se leges illas accepisse à Mercurio, qui Mosès est. Porro non, *ἀρετῶν*, sed, *ἐξέτασις*, vere legitur apud Justinum & Cyrillum: alioqui legumlatores Ægyptios recensens Diodorus, primum notasset auctorem *ἐξέτασις* legum, haud secus ac *ἀρετῶν*. Præterea si primus leges *ἀρετῶν* Ægyptiis posuit Mneves, quibus ante Mnevem legibus usus eos dicemus: nam credibile non est exleges penitus vixisse per octodecim annorum millia, dum à Diis & Heroibus, prout habent ipsorum fabulæ, regerentur. Subjungit Diodorus commentum esse Mnevem leges suas sibi à Deo traditas, quemadmodum & Minoem, & Lycurgum, & Zaratrem, & Zamolxim, *ὡς δὲ ἢ τοῖς Ἰουδαίοις Μωϋσίου τὸν ἰαὼ ἀπαγγέλλοντος θεῶν εἶπε θυμῶν καὶ θεῶν ἑλπίαν ἐξ ἑλευντας, τὴν μέλλουσαν ὠφελῆσαι ἀνθρώπων πλῆθος, εἶπε δὲ πρὸς ἑαυτὸν καὶ δυνάμει τῶν εὐρέων λογισμῶν τὸς νόμους ἀποβλέψαντα τὸν ὄχλον, μέλλον ὑπανέταξιν ἀγαθόντας.* Hoc sibi vult Diodorus, latores illos legum, eas à Diis sibi traditas finxisse, sive quod mirabilem & divinam profus eam existimarent esse cogitationem, quæ hominibus tanto futura esset usui: sive quod libentius obtemperaturam arbitrarentur multitudinem, dum ad auctores legum tanta dignitate & potestate pollentes respicerent. Hæc autem quamvis aperta & perspicua, parum tamen videtur intellexisse sanctissimus martyr Justinus, apud quem ita conceptus est ille locus: *ὡς δὲ καὶ τοῖς Ἰουδαίοις Μωϋσίου τὸν καλεῖσθαι θεῶν, εἶπε θυμῶν καὶ θεῶν ἑλπίαν ἐξ ἑλευντας τὴν μέλλουσαν ὠφελῆσαι ἀνθρώπων πλῆθος, εἶπε δὲ πρὸς ἑαυτὸν καὶ δυνάμει τῶν εὐρέων λογισμῶν τὸς νόμους ἀποβλέψαντα τὸν ὄχλον, μέλλον ὑπανέταξιν ἀγαθόντας.* Hæc sensu à superioribus discrepant: nam sibi volunt Mosem apud Judæos Dei nomen fuisse consecutum, sive quod à divina mente profectas crederent leges hominibus adjumento futuras, sive quod promptiores ad obsequium homines fore censerent, si ad eorum præstantiam & virtutem oculos intenderent, qui repertores legum habebantur. Atque hanc lectionem secutus est Cyrillus, sed vitiosam, ut videtur, & corruptam. Sed tamen constat saltem cognitum Diodoro & memoratum Mosem, Judaicæ gentis legumlatorem, & Dei Iao, sive Iehova nomen invocantem, quæ ad hujus disputationis propositum sufficiunt.

Diodor. libr. 1.

Herod. libr. 2.
cap. 99.
Joseph. Antiq.
libr. 8, cap. 2.
Plut. De Isid.
& Osir.
Alian. De
anim. libr. 11.
cap. 10, & 40.
Justin. Poll. libr. 4.
cap. 7.

XXXVI. Claruit Augusti ætate Ægyptiacæ conditor Historiæ Chæremon, quæ Ebræos narrat excessisse ex Ægypto duce Mosè: sed narrationibus suis mendacia aspergit; velut cum Josephum Mosi expeditionis hujus comitem adjungit.

Chæremonis,

XXXVII. Tulit eadem ætas Trogum Pompeium laudatissimum Historicum,

Trogus Pom-

